

Sygn. akt V U 1112/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Joanna Paczosik

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2013 r. w Kaliszu

odwołania H. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 26 lipca 2013 r. Nr (...)

w sprawie H. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 26 lipca 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu H. J. emeryturę, poczynając od dnia 1 czerwca 2013r.

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 21 czerwca 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla H. J..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., decyzją z dnia 26.07.2013 r., w sprawie (...), odmówił H. J. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.), tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji w dniu 27.08.2013 r. wniósł odwołanie H. J., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca na stanowisku elektromonter w okresie od 01.08.1975 r. do 07.04.1986 r. w (...) Sp. z o. o. Zakładzie (...) w K., w okresie od 20.09.1973 r. do 31.07.1975 r. w Fabryce (...) w K., na stanowisku elektromontera, w okresie od 01.09.1969 r. do 08.09.1973 r. w Spółdzielni (...) - Zakładzie (...) w K. na stanowisku elektromontera, na których to stanowiskach wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego, a nadto iż do okresu pracy w szczególnych warunkach winien być uwzględniony okres służby wojskowej od 25.04.1970 r. do 14.04.1972 r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania H. J..

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...). Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 29 lat 3 miesiące i 20 dni. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach w latach: 14.04.1986 r. do 31.12.1998 r. z przerwami w rozmiarze 12 lat 6 miesięcy i 11 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku elektromontera w okresie od 01.08.1975 r. do 07.04.1986 r. w (...) Sp. z o. o. Zakładzie (...)w K., w okresie od 20.09.1973 r. do 31.07.1975 r. w Fabryce (...)w K., w okresie od 01.09.1969 r. do 08.09.1973 r. w Zakładzie (...)Spółdzielni (...) w K.. Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Obecnie odwołujący pobiera świadczenie przedemerytalne.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania pracy w szczególnych warunkach na stanowisku elektromontera w okresie od 01.08.1975 r. do 07.04.1986 r. w (...) Sp. z o. o. Zakładzie (...)w K., w okresie od 20.09.1973 r. do 31.07.1975 r. w Fabryce (...)w K., w okresie od 01.09.1969 r. do 08.09.1973 r. w Zakładzie (...)Spółdzielni (...) w K., w tym okresie służby wojskowej od 25.04.1970 r. do 14.04.1972 r.

W okresie od 01.09.1969 r. do 08.09.1973 r. odwołujący zatrudniony był Wojewódzkim Związku (...) - Zakład (...). Wcześniej była to Spółdzielnia (...)w K.. Spółdzielnia zajmowała się wykonywanie usług dla zakładów i ludności w zakresie remontów i wykonywania instalacji elektrycznych. Wykonywano instalacje napowietrzne i w ziemi w zakładach pracy oraz w domach mieszkalnych: wielorodzinnych i jednorodzinnych. Zakładano instalacje odgromowe, także na wysokości, podłączano instalacje do transformatorów. W świadectwie pracy z dnia 20.08.1999 r. wskazano stanowisko pracy odwołującego – elektromonter. W czasie pracy w tym zakładzie odwołujący w okresie od 25.04.1970 r. do 14.04.1972 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W podaniu o pracę z dnia 17.08.1969 r. odwołujący wniósł o zatrudnienie na stanowisku elektromontera. W karcie obiegowej zmiany z dnia 30.08.1969 r. wskazano stanowisko elektryka. W kwestionariuszu osobowym z dnia 11.10.1969 r. stanowisko odwołującego określono jako elektromonter. Podobnie w kwestionariuszu osobowym z dnia 09.05.1972 r., karcie obiegowej zmiany z dnia 24.04.1972 r., orzeczeniu lekarskim z dnia 28.08.1969r., angażu z dnia 02.05.1972 r. W umowie o wstępny staż z dnia 01.09.1969 r. stanowisko odwołującego określono jako elektryk. W angażu z dnia 07.05.1973 r. stanowisko odwołującego określono jako „elektr. wewn. inst. elektrycznych”. Podobnie określono stanowisko odwołującego w świadectwie pracy z dnia 10.09.1973r. Odwołujący w tym zakładzie wykonywał prace przy układaniu kabli, przy zakładaniu instalacji, przy dokonywaniu przyłączy. Dla wykonywania tych prac odwołujący miał uprawnienia powyższej 1,5 KW. W dniu 23.08.1999 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 01.09.1969 r. do 24.04.1970 r. i od 15.04.1972 r. do 08.09.1973 r. na stanowisku elektromonter instalacji linii i urządzeń elektroenergetycznych.

W okresie od 20.09.1973 r. r. do 31.07.1975 r. odwołujący zatrudniony był w Fabryce (...) w K.. W świadectwie pracy z dnia 31.07.1975 r. wskazano stanowisko – elektromonter. W umowie o pracę z dnia 20.09.1973 r. stanowisko odwołującego określono jako elektryk. W piśmie z dnia 17.01.1974 r. wskazano stanowisko elektromontera. Podobnie w piśmie z dnia 09.05.1974 r. i w podaniu z dnia 14.09.1973 r. W piśmie z dnia 18.04.1974 r. stanowisko odwołującego określono jako elektryk, podobnie w kwestionariuszu osobowym z dnia 20.09.1973 r., karcie obiegowej z dnia 22.03.1973 r. W świadectwie pracy z dnia 31.07.1975 r. stanowisko odwołującego określono jako elektromonter. W fabryce (...) odwołujący wykonywał pracę polegającą na naprawach i remontach maszyn na wydziałach produkcyjnych. Były to maszyny do produkcji tkanin i firanek na wydziałach, na których pracownicy wykonywali prace w szczególnych warunkach.

W okresie od 01.08.1975 r. do 07.04.1986 r. odwołujący był zatrudniony w Zakładzie Produkcji (...)w K.. Zakład ten należał do grupy zakładów (...). W zakładzie w K. produkowano początkowo smoły i lepiki, a następnie produkowano uszczelki. Materiał w postaci gumy był przywożony z innego zakładu grupy. Produkcja odbywała się przy pomocy pras, w bardzo wysokiej temperaturze – 240 stopni, co powodowało wycieki środków chemicznych z gumy. Pracownicy

zatrudnieni przy produkcji określani byli jako wulkanizatorzy i traktowani byli jako pracownicy zatrudnieni w szczególnych warunkach. W świadectwie pracy z dnia 03.04.1986 r. wskazano stanowisko odwołującego jako elektromonter. W podaniu o pracę z dnia 11.07.1975 r. odwołujący wniósł o zatrudnienie na stanowisku elektromonter. W kwestionariuszu osobowym z dnia 01.08.1975 r. wpisano jako zawód wykonywany- elektromonter. W umowie o pracę z dnia 01.08.1975 r. także wpisano stanowisko elektromontera. Podobnie w umowie o pracę z dnia 14.08.1975 r., angażu z dnia 15.12.1975 r., 21.12.1983 r., 29.10.1985 r. W angażach z dnia 10.09.1979 r., 24.06.1980 r. wpisano pracę przy zestrzajaniu urządzeń elektrycznych. W karcie obiegowej zmiany z dnia 07.04.1986 r. stanowisko odwołującego określono jako elektryk. Odwołujący wykonywał pracę przy naprawach i remontach maszyn produkujących uszczelki z gumy. Przebywał na hali produkcyjnej cały dzień pracy. W maszynach były grzałki, które się przepalały. Odwołujący dokonywał powyższych napraw. Maszyn na hali było około 40. W okresie od 01.06.1983 r. do 30.04.1985 r. odwołujący wykonywał pracę na produkcji jako wulkanizator. Co do tego okresu wystawiono mu świadectwo pracy w szczególnych warunkach w dniu 15.12.1998 r., które okazał na rozprawie (K 31 akt).

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, złożone na rozprawie świadectwo pracy w szczególnych warunkach, zeznania świadków R. S., S. D., E. I., D. K.)

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. nie ma wymogu rozwiązania stosunku pracy

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe na okres ponad 29 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawcy odwołującego obecnie istnieje po przekształceniach

– (...) lub nie istnieją. Odwołującemu nie wystawiono świadectw pracy w szczególnych warunkach na sporne okresy, poza okresem od 01.06.1983 r. do 29.10.1985 r. w (...) Sp. z o.o.Zakładzie Produkcji (...)na stanowisku wulkanizatora.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, pracodawcy nie wystawili odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, poza okresem od 01.06.1983 r. do 29.10.1985 r. w (...) Sp. z o.o.Zakładzie Produkcji (...)na stanowisku wulkanizatora i od 01.09.1969 r. do 24.04.1970 r. i od 15.04.1972 r. do 08.09.1973 r. w (...)Spółdzielni (...)(...)

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach, oprócz okresu uznanego, także w okresach: 20.09.1973 r. do 31.08.1975 r. jako elektromonter przy naprawie i remontach maszyn produkcyjnych w ruchu, od 01.08.1975 r. do 31.05.1983 r. i od 30.10.1985 r. do 07.04.1986 r. jako elektromonter przy naprawach i remontach maszyn produkujących uszczelki gumowe na wydziałach, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach w (...) Sp. z o.o. Zakładzie Produkcji (...) w K. oraz w okresie od 01.06.1983 r. do 29.10.1985 r. w tym samym zakładzie na stanowisku wulkanizatora – przy przetwórstwie wyrobów gumowych. Praca przy naprawach i remontach maszyn w ruchu na wydziałach, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach mieści się w Wykazie Dział XIV poz. 25 przepisów ogólnych, praca wulkanizatora- osoby przy przetwórstwie wyrobów gumowych w Dziale IV poz. 21.

Co do okresu służby wojskowej od 25.05.04.1970 r. do 14.04.1972 r., zgodnie z najnowszą uchwałą Sądu najwyższego z października 2013 r. okres tej służby w tych ramach czasowych powinien być uwzględniony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Co do okresu zatrudnienia w od 01.09.1969 r. do 24.04.1970 r. i od 15.04.1972 r. do 08.09.1973 r. w (...)Spółdzielni (...)(...stwierdzić należy, iż okres ten nie mógł być uwzględniony, gdyż praca przy urządzeniach elektroenergetycznych stanowiła niewielki wycinek pracy odwołującego, główny czas poświęcany był remontom i układaniu nowych instalacji elektrycznych, co nie stanowi pracy w szczególnych warunkach. Opis stanowiska odwołującego w świadectwie pracy w szczególnych warunkach nie odpowiada faktycznie wykonywanej przez odwołującego pracy.

Odwołujący wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł o przyznaniu świadczenia od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. O kosztach orzeciono w myśl art. 98 kpc.